

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบบทบาทเลขานุการสภาท้องถิ่นที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทจริงของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในตำแหน่ง เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1.1.2 เพื่อศึกษาความเหมาะสมของผู้ดำรงตำแหน่ง เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษา เปรียบเทียบบทบาทเลขานุการสภาท้องถิ่นที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรวิจัย ได้แก่ ผู้ที่ทำหน้าที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในช่วงปี 2551-2552 (1 มกราคม 2551-30 กรกฎาคม 2552) ทั้ง 7 แห่งในอำเภอแม่สาย รวมทั้งสิ้น 157 คน

กลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่ง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานคณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมสภา

องค์การบริหารส่วนตำบล นายกององค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในช่วงปี พ.ศ. 2548-2552 (กรกฎาคม 2548-30 กรกฎาคม 2552) จำนวน 42 คน โดยใช้แบบ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและเข้าร่วมสังเกตการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบ เจาะลึก (In depth Interview) (โพรดดูภาคผนวก) โดยการสร้างเครื่องมือวิจัยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เอกสารวิชาการ แหล่งข้อมูล ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของงานวิจัย วิทยานิพนธ์ พระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 รวมถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 และที่ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยตรงจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่กำหนดไว้ในขอบเขตการวิจัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน และเข้าร่วมสังเกตการประชุมสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ผลการศึกษา เปรียบเทียบบทบาทเลขานุการสภาท้องถิ่นที่ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เป็นการวิเคราะห์เชิงบรรยาย (Descriptive analysis) โดยอาศัยข้อมูลและข้อคิดเห็นจากตำรา งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างประกอบการวิเคราะห์

2. อภิปรายผล

ผู้ศึกษาวิจัยได้อภิปรายผลการศึกษาแยกตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยดังนี้

สรุปภาพรวมเปรียบเทียบบทบาทตามกฎหมายกับบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในตำแหน่งเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล บทบาทจริงที่ไม่แตกต่างกันได้แก่บทบาทจริงในเรื่องของ การช่วยเหลือประชาชนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการรักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งทั้งเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถดำเนินการให้การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ผ่านมาของทุกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยทุกครั้ง

สำหรับบทบาทจริงที่แตกต่างกัน รวมทั้งหมด 8 ประเด็น โดยมีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งได้แก่บทบาทจริงในเรื่องของ การชี้แจงทำความเข้าใจในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในประเด็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในประเด็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องในกระบวนการทำงานทั้งหมดขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นจึงสามารถอธิบายชี้แจงทำความเข้าใจให้กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องโดยเฉพาะในเรื่องที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติคือ

1. การพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

2. การพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

3. การควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย และแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

จะเห็นได้ว่าถ้าหากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องก็จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้งานทางด้านนิติบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลซึ่งจะส่งผลกระทบในทางที่สร้างสรรค์ในวงกว้างเพราะเหตุว่าองค์การบริหารส่วน

ตำบลเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศมีผลกระทบต่อการบริหารสาธารณะที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนในท้องถิ่นประมาณสี่สิบล้านคนขึ้นไป

ส่วนผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสองแห่งไม่สามารถที่จะชี้แจงให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ซึ่งในประเด็นนี้ถือเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะหลักนิติธรรม

ดังนั้นจึงสรุปผลการวิจัยได้ว่าผู้ที่มีความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่ง เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเลขานุการสภาหรือเลขานุการสภาทั้งในระดับชาติ คือเลขานุการวุฒิสภา เลขานุการสภาผู้แทนราษฎร และระดับท้องถิ่น คือ เลขานุการสภากรุงเทพมหานคร และเลขานุการสภาเมืองพัทยา กฎหมายได้กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งเป็นข้าราชการประจำ

แต่เมื่อพิจารณาไตร่ตรองวิเคราะห์ สังเคราะห์ภาพรวมทั้งหมดแล้วในส่วนของเลขานุการวุฒิสภา เลขานุการสภาผู้แทนราษฎร และเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร เป็นตำแหน่งที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงเพียงสถานะเดียว ซึ่งต่างจากเลขานุการสภาเมืองพัทยา ที่กำหนดให้ปลัดเมืองพัทยา เป็นเลขานุการสภาเมืองพัทยาโดยตำแหน่ง โดยมีฝ่ายกิจการสภาเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานทางธุรการของสภาเมืองพัทยา ถ้าพิจารณาถึงบทบาทหน้าที่ของปลัดเมืองพัทยาก็จะมีลักษณะของการสวมหมวกสองใบ นั่นหมายความว่าบทบาททั้งฝ่ายบริหารคือตำแหน่ง ปลัดเมืองพัทยา และมีบทบาทหน้าที่งานทางด้านฝ่ายนิติบัญญัติในตำแหน่ง เลขานุการสภาเมืองพัทยา อีกตำแหน่งหนึ่ง กรณีเดียวกันนี้ถ้าหากให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่ง เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอีกตำแหน่งหนึ่งก็จะมีสภาพเช่นเดียวกับปลัดเมืองพัทยา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าในกระบวนการถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องแยกกันให้ชัดเจนคือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะฝ่ายบริหารและเป็นผู้บังคับบัญชาของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องไม่ดำรงตำแหน่ง เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ที่มีความเหมาะสมคือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งอยู่ในฝ่ายนิติบัญญัติโดยตรง ถึงแม้จากงานวิจัยในพื้นที่ของอำเภอแม่สาย จะพบว่าปัญหาสำคัญที่สุดของผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ก็คือการขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของข้อกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติ แต่เพื่อให้เป็นต้นธารที่ถูกต้องของการปกครองท้องถิ่นในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยเชื่อมั่นว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีความรักในถิ่นกำเนิดเป็นทุนส่วนตนที่สำคัญ

อยู่แล้วจะสามารถเพิ่มประสบการณ์จากการเรียนรู้ จากการปฏิบัติหน้าที่จริงได้อย่างแน่นอนขอเพียงได้รับโอกาส รวมถึงกระบวนการสนับสนุนส่งเสริมอย่างต่อเนื่องก็จะสามารถพัฒนาทักษะต่างๆ ในกระบวนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ในตำแหน่งได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการที่จะรู้และเข้าใจ ได้นั้นมนุษย์จะมีพัฒนาการของตนเองในการใช้ความสามารถ ใช้ความคิดให้กลายเป็นพัฒนาการของสติปัญญาเพื่อใช้แก้ปัญหา ซึ่งแบ่งเป็นลำดับขั้น 6 ขั้นตอน ดังนี้ (ประภาเพ็ญสุวรรณ 2520: 10-14)

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการที่จดจำ การนึกได้ มองเห็นได้ หรือได้ยินได้ฟัง โดยที่ความรู้ในขั้นนี้จะประกอบไปด้วยคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้างวิธีการแก้ปัญหา เป็นต้น ซึ่งกล่าวได้ว่าความรู้นี้เป็นเรื่องของการจำได้ หรือระลึกได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อนและไม่ต้องใช้สมองมากนัก

2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นพฤติกรรมต่อมาจากความรู้ ขั้นตอนนี้ต้องใช้ความสามารถทางสมอง และทักษะในขั้นที่สูงขึ้นถึงระดับของ “การสื่อความหมาย” ซึ่งอาจทำได้ทั้งการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์ซึ่งมักเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ แล้ว โดยการฟัง เห็น อ่าน หรือเขียนก็ได้ ฯลฯ ความเข้าใจนี้อาจแสดงออกในรูปของการใช้ทักษะ หรือการแปลความหมายต่าง ๆ เช่น การบรรยายข่าวสารโดยใช้คำพูดของตนเอง หรือการแปลความหมายจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งโดยคงความหมายเดิมเอาไว้ หรืออาจเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือข้อสรุปหรือคาดคะเน

3. การนำความรู้ไปใช้ (Application) ขั้นนี้จะต้องอาศัยความสามารถหรือทักษะทางด้านความเข้าใจดังกล่าวมาแล้ว การนำความรู้ไปใช้สามารถกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การแก้ปัญหานั้นเอง ซึ่งมีขั้นตอน 6 ขั้น คือ การรับรู้ปัญหา ปรับปรุงปัญหา จัดปัญหาออกเป็นหมวดหมู่ เลือกทฤษฎีความคิดที่เหมาะสม ใช้ความคิดทฤษฎีนั้น สุดท้ายคือการแก้ปัญหา

4. การวิเคราะห์ (Analysis) ความสามารถในการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ช่วยให้สามารถแยกภาพรวมออกเป็นส่วน ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่เด่นชัดขึ้นอาจแบ่งเป็นขั้นย่อย ๆ ได้ 3 ขั้น

- 1) ความสามารถในการแยกแยะองค์ประกอบของปัญหาออกเป็น ส่วน ๆ
- 2) ความสามารถในการเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบ
- 3) ความสามารถในการมองเห็นหลักของการผสมผสานปัญหาที่มีองค์ประกอบ

ย่อยมากมาย

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง ความสามารถในการนำเอาส่วนประกอบย่อยหลายส่วนมารวมกันเป็นกรอบโครงสร้างที่แน่ชัด โดยทั่วไปแล้วความสามารถนี้จะเกิดจากการนำเอาประสบการณ์ในอดีตมารวมกับประสบการณ์ในปัจจุบัน แล้วนำมาสร้างเป็นกรอบที่มีระเบียบแบบแผน ความสามารถในการสังเคราะห์นี้เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์หรือความคิดริเริ่ม ดังนั้นจึงต้องอาศัยความสามารถขั้นต่าง ๆ หลายขั้นดังกล่าวมาแล้ว

6. การประเมินผล (Evaluation) ความสามารถในการประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการให้ค่าต่อความรู้หรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งจะต้องใช้เกณฑ์หรือมาตรฐานอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นส่วนประกอบในการประเมินผล มาตรฐานนี้อาจจะออกมาทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ และมาตรฐานที่ใช้นี้อาจจะมาจากการที่บุคคลนั้นตั้งขึ้นเองหรือมาจากมาตรฐานที่มีอยู่แล้ว ความสามารถในการประเมินผลนี้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในขั้นตอนสุดท้ายเสมอไป แต่อาจอยู่ทุกขั้นตอนของความสามารถหรือทักษะต่าง ๆ

จากที่กล่าวมาเบื้องต้นถือเป็นการส่งเสริมให้กิจการของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการโดยบุคลากรที่มาจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ฝ่ายนิติบัญญัติ) อย่างแท้จริง ซึ่งมีผลดีต่อสภาท้องถิ่น คือ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างกว้างขวาง มีความต่อเนื่องสืบไป สุดท้ายก็คือ ประสิทธิภาพประสิทธิผลของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะถ่วงดุลอำนาจกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะฝ่ายบริหาร ทั้งนี้เพื่อการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตั้งอยู่บนหลักการที่สำคัญ คือ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่ต่อไป

3. ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการสรุปและอภิปรายผลดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและจัดการประชุมและงานอื่นใดตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย ทั้งนี้ ให้

คำนึงถึงผู้ที่มีความรู้ความสามารถอันจะเป็นประโยชน์ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 เพื่อให้มีบทบัญญัติเป็นข้อกำหนดตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

3.1.2 ให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกได้รับโอกาสในการพัฒนาความรู้ในข้อกำหนดระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาของรัฐ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งมีระบบการเรียนการสอนทางไกล ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อครั้งอดีตที่ผ่านมาได้มีการประสานความร่วมมือในการฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมาครั้งหนึ่งแล้วในระยะเริ่มต้นของการยกฐานะสภาตำบลขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (พ.ศ.2540 - 2544)

3.1.3 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งพิจารณาปรับแผนอัตรากำลังให้มีโครงสร้างของส่วนกิจการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้เพื่อให้มีการกำหนดตำแหน่งข้าราชการ หรือพนักงานจ้าง เพื่อเป็นผู้ช่วยเหลือเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในงานธุรการและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เห็นควรให้มีการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลระหว่างผู้ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กับ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล โดยต้องควบคุมปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ในประเด็นเกี่ยวกับ ระดับการศึกษา คือ ต้องมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีในทาง รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ หรือ รัฐประศาสนศาสตร์